

מסורת הש"ס

(6) גרסא דב' ע"ש
(7) זכריה (י"ג) וזכריה
(8) ד' ב' ס' ס' (ט) ד' ד'
(9) (א) (ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כא) (כב) (כג) (כד) (כה) (כו) (כז) (כח) (כט) (ל)

תורה אור השלם

1. הלוא את חטיב שאת ואם לא חטיב לפתח הקאת רביץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בה: בראשית ד'
2. וא את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלידה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו: ויקרא ב'
3. ולבש הכהן מרו דב ומכסי בד ילבש על בשרו והרים את הידן אשר תאכל האש את העולה על המזבח חטמו אצל המזבח: ויקרא ו'

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קודם מלת לילה יחזיר ומעלין כהן דקודם מלת חזי כי כ"ל והל"ה: (ב) ד"ה ואין מועלין כהן מקייל כל שנעשית מלתו: (ג) ד"ה כל הלילה כי ואפי' אם פקע מה שעל המוקד ופסיד: (ד) ד"ה ומזון אחד כי והרס את הדשן אלמלא:

רבינו הגאון

לפתח חטאת רובץ. השטן בגיטוריה שסיד עולה והשנה בה שסי' ימים כדו שיעור שמו יום לו רשות להטילן. יום אחד ורואו יום כיפור אין לו רשות להטילן. בכל יום תורמת את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו לפטונו או מלאוהו בו. תנן התם בשחיטת קרישה פרק השיני אברים. שפקעו מעל בני המזבח קודם חצות יחזיר ומעלין בהן אחר חצות לא יחזיר ואין מועלין בהן. כלומר כבר עבר זמנו ונטלה קדושתה. פתחי טייל אמר רב כתיב אחד אומר כל הלילה והרים וכתוב אתר אומר כל הלילה והקטיר. ובענין הזה כתיבה זו השנויה בשחיטת קרישה בפרק המזבח פקדש באחריות. פ"י קרא דכתיב הכי לא אשכחתי. כי כתיב קרא הכי מותב. על מוקדה על המזבח כל הלילה. והני בחרות כתיבה. ואני פקיים לא לית חלב תני עד בקר. והו האסור ללמוד שארו מעלין מן הארץ האברים שפקעו מעל בני המזבח כל הלילה. והא מה אני פקיים כל הלילה. שיהא נותן סבא. השטן ורין כהאכילין על בני המזבח כל הלילה. איכ מה תיל עד בקר. אלא אם אינו ענין לאיכל אברים תגרו ענין להרוסת הדשן. סלמט שחורפין את המזבח כל הלילה. וכיון שרוא מפישר כך בחרות כגוים אבר רב קרא הוא שכל הלילה כשר להקטרה ובשר להרמה.

שבעת ימים פרק ראשון יומא

כ.

עין משפט
גו מצוה

קו א מ"י פ"ג מ"ל
מ"ד מ"ה מ"ה
קו ב מ"י פ"ו מ"ה
מ"ה מ"ה מ"ה
ג ו"פ"ג מ"ה מ"ה מ"ה
כ:

מוסף רש"י

הלל מלא ושיחין
וארבעה. ויום השנה
שסי' ימים (ד"ה כ"ב).
תורמין את המזבח.
מזבח הדשן מלא
המזבח וימנו מזוהו
של כש (ה"ה ט"ו).
מאשמורה הראשונה.
ומשום דנפיש קרבנות
ויפשי דשן עזרן להנחות
למפוח שכתובות המזבח
ולמדר את המערכה לילה
שיולב לשמור ולבעול
המזבח בעלת השחר
(ש"ס). שפקעו מעל בני
המזבח. לפרך (ב"ב
ט"ו). ומעלין בהן.
למזבח בני מזבח ימנו
(ש"ס). ואין מועלין בהן.
דכיון דהו לכו למעלות.
דמפשי כגמלא הו לכו
דכ"י כשפשי מלתו ואין
מועלין בו (ש"ס). מנא
הני מילי. דמלתא תליל
מלתא (ש"ס). כל הלילה
המזבח על מוקדה על
המזבח כל הלילה עד
הבקר. דהיינו הקטרה
(ש"ס). וכתוב אחד אומר
כל הלילה. ויפתי ליה
הרבים את הדשן. ועי'
אלא הלילה קאי דהא
לא כתיב ולבש הכהן
מרו דב אלא כל הלילה
עד הבקר ולבש הכהן
מן שעתה כתיב יומא
דלא הו שולב לא
דשן תמט שולב (ש"ס).
והציו להרומה. דלפטי
קשין שכן ראוין להרמה
וקטירי דשן ומיחו כשר
תמט לילה למימר דמוקד
דשן (ש"ס). מתיב רב
ברא. ארבי דלמח תני
להרמה. דמשמע דקודם
מלות לא שעת הרמה
היא חפטי מן העשין
דשן (ש"ס).

תוס' ישנים

הלל מלא ושיחין וארבע.
לפי שעת המה קאמר:
בפ"י ר"ח גרס תנן התם
אברים כי כמי שפי'
בקטורס: קודם חצות
יחזיר כו'. כגוים מוקד לה
בשירי ולכן קודם מלת
יחזיר שעדיין אינו אפי' אלא
חמח מלתו היא אפי':

אחיבא קיימינן אהא דתנן וכו'. רש"י לא גרס ליה אלא הכי
גרס תנן התם ולי' לפרש אחיבא קיימי' כלומר על אדו
מרומה קאי ע"כ לא קאי על מרומת הדשן דהיה פשיטא דיהיה כל
שעה סמוך לבקר דפשיטא דקרא משמע הכי על מוקדה על המזבח
כל הלילה עד הבקר וגו' והדר כתיב
והרים את הדשן אצל המזבח
אחרימי איירי ממני' והיינו דקאמר
אהא דתנן אברים שפקעו מנא הכי
מילי וכו' עד חלקהו חזיו להקטרה
וחזיו להרמה וכדפירשיה לקמן כס
ר"י' אברים דכתיב דהתם עושה אוחן
האברים עיכול שלמחילה יכול
להרימם ולהקיסם למפוח וקרי ליה
רמ' וזהוילא מרומה איירי ממני'
ונל'א עישה מהן הרמה דהא דשן
כתיב אלא דפירשי' שאם ירל' יאפטי
למפוח כדי להזיחם חוץ למחנה אכל
אם רוצה להיטות במקום המערכה
כדי למרס מלותן שיהא עזמן ראוין
להרמת הדשן עדיין מלותן עליהן
ולכן תנן יחזיר דממכר דמסר מהן
מירוק מלותן עדיין כיון דליון ראוין
למרומת הדשן והא דקאמר חזיו
להקטרה וחזיו להרמה לאו דוקא אלא
לישגא דממני' נקט דממני' קודם
מלות יחזיר ועיקר דממני' דרבי עלה
אימאר ומדלוריימא אין קנזה לדבר
אלא כל אימת דהו שריי מותר
להרימן וחלוץ למפוח כפי האורן
דלא מסרן הכתוב אלא לחכמים כמו

שגראה להם להקריב לפטות המערכה כדי לחזור ולסדרה כפי מאי
דנפשי קרבנות היום שחא המערכה מומנת להקטיר עליה
בעלות הבקר ורכ כהנא פריך עלה ופי' ס"ד דלוריימא הכי מוקדמינן
וכו' דמשמע ליה דמדלוריימא חלקהו ממש חזיו להקטרה וכו' ולא
דקא ס"ד מעיקרא דלא מסרן הכתוב אלא לחכמים אלא א"ר יוחנן
ממני' כפשיטא אחרותה דהשן ודקשיא לך והא כפשיטא דקרא משמע
דהיתה צנקה מהאי קרא נפקא לן דנימן רשות להקדימה ולאחרת
כמו שירלו מדמכבי עד בקר והרים תן צנקה לבקר של לילה ומדלא
פירש כמה לא מסרן הכתוב אלא לחכמים ופי' המזבח מקדש (ובתוס'
דף ט"ו). דקאמר רב כי הכא חזיו להרמה משמע ליה לפי המסקנא
דהכא דמוקמינן ממני' בתרומת הדשן דנא ליתן טעם נמי לתרומת
השן א"ר א"ר יוחנן מרומת הדשן מוקדה דעד בקר נפקא א"ר י"ל אלא
ח"ו יוחנן קאמא כולו להקטרה וכולו להרמה כולו להקטרה באברים דאית בהו ממש וכולו להרמה דשן מעובל ושירי דלמרי' בהו
ח"ו עושה עיכול מעד הבקר נפקא תן צנקה לבקר של לילה ויחזיר ממני' א"ר א"ר יוחנן דהא כתיב ויחזיר ממני' א"ר א"ר יוחנן
דשן פריך ה"ד אי דלית בהו ממש אפי' לאחר חלות נמי ופי' דלית בהו ממש אפי' קודם חלות נמי לא ויחזיר לה בשירי
מנה"מ וכו' כי הכא ומפי' רש"י התם חזיו להרמה ושירי נמי ראוין להרמה ור"י פי' דלא הו ראוין להרמה דלאו דשן עיניה אלא
חזיו להרמה דקאמר ענין הרמה שאין ראוין להקטרה וכן משמע בפי' שני דמעילה (דף ט'): דדייק התם וכן גמלת שפקעה
מע"ג המזבח לא יחזיר הא ע"ג מזבח יחזיר ומקשי מינה לרב ומשני שאני גמלת דאית בה מששא הלך יחזיר דלא נעשית מלותה
משמע דאין ראוי לתרום ממנה דלי ראוי לתרום ממנה א"כ לאחר תרומת הדשן אמאי יחזיר הכי נעשית מלותה מיהו היא גופא קשיא
מנא ליה דמירי לאחר תרומת הדשן דילמא קודם תרומת הדשן איירי דכנא מודה רב דמועלין קודם שנעשה מלותו וי"ל דדומיא דפסולין
דקתני גמלה וכוון שפקעו מעל בני המזבח לא יחזיר בכל ענין ואפילו קודם חלות ה"ג גמלת איירי בכל ענין ועוד דכתיבא גבי אברים הוא
דמפליג אכל בגמלת לא הפליג דעיכול חשיבא ולא שייך בה לשון הקטרה ולא לשון מוקדה דהא כבר מתקדא וקיימא ומ"מ יחזיר דלאו
באוייה להרמה היא דלא חשיבא דשן ואכתי לא נעשית מלותה הלך ע"ג מזבח יחזיר דאכתי לא נגמרה מלותה וכי פקעה לא יחזיר דעל מוקדה
על המזבח משמע דבר צנריך יקודה היא על המזבח לעולם ואפי' פקע אכל דבר שא"כ יקודה לא וא"ת כשחמסקין האפר להעלותו
למפוח אין יכולין לזוהר שלא יהו גמלים באפר ואסור להוריד גמלת מן המערכה ודקאמר כמעילה דיחזיר וכ"ש דאסור להזיח א"ל
דמן המעולות היה נוטל כדמשמע במס' תמיד שהיה חותה מן המעולות הפנימיות ואיכא למימר דהנהו לית בהו מששא אכל
גמלת חיה דאית בה מששא כהיה אמרינן דיחזיר והא דקאמר כמעילה הוא הדין דלפי' אפר לא צני למימר דהו כגמלת ממש אפי'
לענין חורה דגמלת מחזיר לעולם אפי' לאחר תרומת הדשן דאין מעלין אותה למפוח אכל אפר מעלין למפוח אלא לענין מעילה קאמר דהויה
נגמלת ור"י החומר מיישב פי' רש"י דחזיו להרמה דקאמר אפי' בשירי נמי וזהו שהרמת הדשן מתירתן לאוספן למפוח ולא לענין שיעשה מהן תרומת
הדשן דהא דשן כתיב והיינו דקאמר רחמנא והרים את הדשן מחלותו כדי להמיר אפי' שירי דמחלותו ואליך חשיב עיכול ואין ראוי להקטרה ואם
ירצה יאקסם למפוח כדי להזיחם מחוץ למחנה אכל אם רוצה להיטות במקום המערכה כדי למרס מלותם שיהו ראוין הם עזמם לתרומת הדשן
עדיין מלותן עליהן הלך יחזיר דממכר למימר עדיין חסר מהן מרוק מלוה כיון שעדיין אין ראוין לתרומת הדשן והשתא ניהא דכשעה שהו
מאקסם את האפר לא היו צריכין לזוהר מנחלים [אפי'] לוחשות וכן משמע במס' תמיד (דף ט'): דקתני האברים ששנתעבלו מכבדכין סולקין ואין
לזד המזבח וכו' עד החלו מעלין באפר על גבי תפוח וכו' אלמלא דלא היו מולקין [אלא] האברים שלא נעמלו אכל גמלים חשיבי ואפי' לוחשות:
הכי

הכי